

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1471731 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak İş Birliği İçin Stratejik Çerçeve Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Dışışleri
Tarih: 15-8-2024	Esas No: 2/2337

TBMM
GENEL EVRAK

05 Ağustos 2024

No: 1472716

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ORTAK İŞ BİRLİĞİ İÇİN STRATEJİK ÇERÇEVE
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 22 Nisan 2024 tarihinde Bağdat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak İş Birliği İçin Stratejik Çerçeve Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **239680**
Konu : Türkiye-Irak Stratejik
Çerçeve Anlaşması

01 Ağustos 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 Nisan 2024 tarihinde Bağdat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak İşbirliği İçin Stratejik Çerçeve Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Stratejik Çerçeve Anlaşması (Türkçe, Arapça, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

T B M M KANUNLAR VE KARAR BSK.LIĞI
02 Ağustos 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
02 Ağustos 2024
No: 1471731

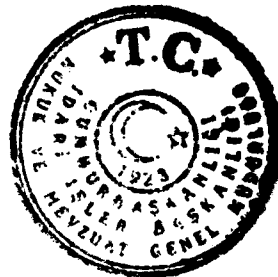
GENEL GEREKÇE

Irak, köklü tarihi ve kültürel bağlara sahip olduğumuz ve bölgesel istikrar bakımından kritik önemi haiz bir komşumuzdur. Irak ile başta güvenlik ve terörle mücadele, ulaştırma, ticaret ve enerji olmak üzere muhtelif alanlarda müşterek menfaatlerimiz bulunmaktadır. Bu çerçevede, ulusal çıkarlarımız esas alınarak Irak ile ilişkilerimizin stratejik bir bakış açısıyla her alanda ilerletilmesi amaçlanmaktadır.

Ülkemiz ile Irak arasındaki ilişkilerin son dönemde olumlu yönde ivme kazanması ışığında “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak İşbirliği İçin Stratejik Çerçeve Anlaşması” 22 Nisan 2024 tarihinde Bağdat’ta imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasındaki Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizması kapsamında, tarafların Dışişleri Bakanlarının eş başkanlığında ilgili bakanlıklar ve kurumların üst düzey yetkililerinin katılımıyla bir Ortak Planlama Grubu (OPG) ihdas edilmesi, OPG toplantıları marifetiyle güvenlik/terörle mücadele, ekonomi, ticaret, ulaştırma, çevre, sınır aşan sular, sağlık, eğitim ve Anlaşmada belirtilen diğer konulara ilişkin teknik müzakerelerin sürdürülmesi ile takibinin temini ve bu amaçla Ortak Daimi Komiteler kurulması öngörülmektedir.

Mezkûr Anlaşma çerçevesinde oluşturulacak işbirliği mekanizması vasıtasıyla Irak ile birçok alandaki ilişkilerimizin kurumsal ve sürdürülebilir bir yapı kazanmasının sağlanması hedeflenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ORTAK İŞBİRLİĞİ İÇİN STRATEJİK ÇERÇEVE
ANLAŞMASI

Bundan sonra “Taraflar” olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Irak Cumhuriyeti Hükümeti,

10 Temmuz 2008 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi’nin Kurulmasına İlişkin Ortak Siyasi Bildirge”den hareketle ve 29 Mart 1946 tarihli “Türkiye ve Irak Arasında Dostluk ve İyi Komşuluk Antlaşması”na bağlılıklarını ifadeyle,

İki ülke arasındaki ortak tarihsel birikimin, toplumsal ve kültürel bağların ve iyi komşuluk ilişkilerinin önemine atf yaparak,

Bağımsızlıklarına, egemenliklerine, siyasi birliklerine ve toprak bütünlüklerine duyulan karşılıklı saygıyı teyit ederek,

Ulusal güvenliklerinin sağlanmasının, ekonomik kabiliyetlerinin güçlendirilmesinin ve ikili ilişkilerin tüm alanlarında mevcut işbirliğinin stratejik ve kurumsal bir çerçeve içinde geliştirilmesinin önemini vurgulayarak,

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarında ve/veya yürürlükteki ulusal mevzuatlarında bu şekilde tanımlanan örgütler anlamına gelmek üzere, bölgede varlığını sürdüren tüm terörist ve/veya yasaklı örgütlerle müşterek ve faal şekilde mücadele edilmesinin, sürdürülebilir barışın, istikrarın, refahın ve kalkınmanın ön şartı olduğunu teyit ederek,

Bölgesel kalkınma, ulaşımda bağlantısallık, milli ekonomilerinin birbirini tamamlayıcılığı, hukukun üstünlüğü ve iyi yönetim ilkelerine bağlılıklarını vurgulayarak,

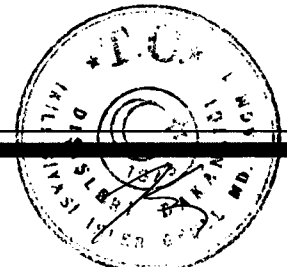
Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

İşbirliği Mekanizmaları

Madde 1

Taraflar, 2008 yılında ihdas edilen “Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi” mekanizması kapsamında, iki ülke Dışişleri Bakanlarının eşbaşkanlığında ve diğer ilgili Bakanlıkların ve kurumların üst düzey yetkililerinin katılımıyla bir “Ortak Planlama Grubu” ihdas edeceklerdir.

Taraflar, “Ortak Planlama Grubu” toplantıları marifetiyle, işbu Anlaşma’nın müteakip maddelerinde kayda geçirilen güvenlik/terörle mücadele, ekonomi/ticaret, ulaştırma, çevre, sınır aşan sular, sağlık, eğitim ve sair konulara ilişkin teknik müzakerelerin sürdürülmesini ve takibini sağlayacak ve bu amaçla “Ortak Daimî Komiteler” kuracaklardır.

Güvenlik ve Terörle Mücadele

Madde 2

Taraflar, BM Şartı uyarınca birbirlerinin güvenliğinin, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün korunması amacıyla mevcut işbirliklerini yoğunlaştıracak ve tüm güvenlik hususlarında sonuç odaklı bir eşgüdüm ve karşılıklı çalışma mekanizması kuracaklardır.

Taraflar, her iki ülkenin egemenliğini garanti altına alacak şekilde, siyasi, güvenlik, askeri, istihbarat, terörle mücadele ve ortak sınır güvenliği alanlarında düzenli ve etkin bir şekilde işbirliği yapmak üzere, ilgili Bakanlık ve kurum temsilcilerinin katılımıyla bir "Güvenlik ve Terörle Mücadele Ortak Daimî Komitesi" kuracaklardır.

Komite, güvenlik, askeri, istihbarat, ortak sınır güvenliği ve terörle mücadele alanlarındaki işbirliğini, ilgili yetkili makamların temsilcilerinin katılımıyla en kısa zamanda kurulacak olan "Güvenlik Ortak Koordinasyon Merkezi" aracılığıyla kurumsallaştıracak ve devamını sağlayacak ve daha sonraki bir aşamada, üyeleri Komite tarafından sağlanacak bir yönerge temelinde kendi görev ve vazifelerini tanzim edecektir. Görev ve vazifeler Komite'nin müteakip onayına tabi olacaktır.

Madde 3

Taraflar, kaçakçılık, organize suçlar, yasadışı uyuşturucu ve insan ticareti, düzensiz göç ve yabancı terörist savaşçılar gibi bölgesel ve uluslararası istikrarı ve güvenliği menfi etkileyen her türlü sınıma karşı ortak çabalarını ve işbirliğini güçlendireceklerdir.

Madde 4

Taraflar, kendi mevzuatlarında yer aldığı üzere, topraklarının diğer Taraf için tehdit oluşturan terörist ve/veya yasaklı örgütler tarafından kullanılmasına izin vermeme sorumluluğunu üstleneceklerdir.

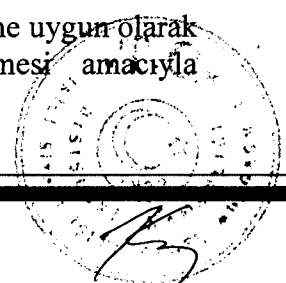
Madde 5

Taraflar, savunma işbirliği ve terörle mücadele işbirliği kapsamında savunma sanayi ürünlerinin temininde birbirlerine öncelik vereceklerdir.

Ekonomik İşbirliği

Madde 6

Taraflar, ticari ve ekonomik ilişkilerini her iki Tarafın potansiyeline uygun olarak geliştirilmesi ve aralarındaki ekonomik işbirliğinin ilerletilmesi amacıyla faaliyetlerini yoğunlaştıracaklar.

Madde 7

Taraflar, aralarındaki yatırım ve ticaret ilişkileri ile sanayi, gümrük, maliye, bankacılık, tarım, gıda, iletişim, teknoloji, turizm, su, taşımacılık ve diğer iktisadi alanlardaki işbirliklerini geliştirmeye matuf adımlar atacaktlardır. Bu kapsamda Taraflar, aralarındaki ticaret hacminin artırılması ve karşılıklı yatırımın teşviki amacıyla müşterek çaba göstereceklerdir. Bu doğrultuda, öncelikle, temel hukuki altyapıyı teşkil eden ikili anlaşmalar imzalanacak ve onay süreçleri tamamlanacaktır.

Taraflar, düzenli toplanan ve kapsamlı işbirliği alanlarını içeren Karma Ekonomik Komisyon mekanizmasına ilaveten ikili ticari ve ekonomik konuları teknik düzeyde ele almak ve iki ülke özel sektörleri ve bankacılık ihtisas kurumları arasındaki etkileşimi teşvik etmek amacıyla "Türkiye-Irak Ekonomi ve Ticaret Ortak Komisyonu (JETCO)" mekanizmasını kuracaklardır.

Taraflar, Habur-İbrahim Halil Gümrük Kapısındaki yoğunluğun azaltılması ve iki ülke arasındaki geçişlerin kolaylaştırılması amacıyla iki ülke arasında yeni sınır kapılarının açılması için çabalarını hızlandıracaktır.

Taraflar, Organize Sanayi Bölgeleri kurulması için işbirliğini geliştirerek tecrübe ve bilgi paylaşımında bulunacaklardır.

Enerji İşbirliği

Madde 8

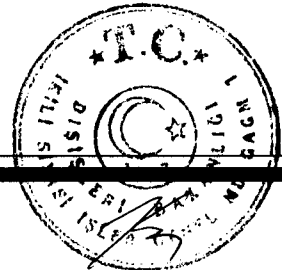
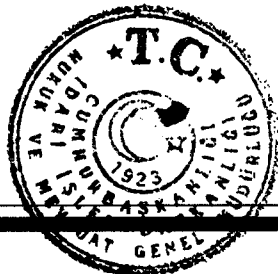
Taraflar, başta ülkelerinin enerji güvenlikleri olmak üzere, küresel ve bölgesel enerji güvenliğinin güçlendirilmesi amacıyla mevcut işbirliklerini geliştirecek ve bu hususta gerekli ortak adımları atacaktlardır.

Madde 9

Taraflar enerji alanında ortak projelerin uygulanması için işbirliği yapmak üzere ilgili kurumlarının yanı sıra kamu ve özel sektör kuruluşlarını teşvik edecek ve destekleyeceklerdir.

Madde 10

Taraflar bu kapsamda, ilgili Bakanlarının eş başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşacak "Enerji Alanında Ortak Daimî Komite" kurulmasında mutabakata varmışlardır.

Ulaştırma İşbirliği

Madde 11

Taraflar, taraf oldukları uluslararası anlaşmaların uygulanmasındaki yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla yolcuların ve yüklerin, kendi hükümlerinde bulunan deniz ve hava limanları ile demiryolu ve karayolları ağlarından engelsiz ve güvenli geçişlerinin sağlanmasını temin edeceklerdir; ulaştırma ve haberleşme alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlar nezdinde eş güdümlü hareket edecekler ve transit taşımacılık dahil taşımacılık faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin gerekli kolaylığı göstereceklerdir.

Madde 12

Taraflar, ulusal mevzuatları ile taraf oldukları uluslararası anlaşmalara uygun olarak, transit nakliye hatları ve ulaştırmanın diğer alanlarıyla ilgili altyapılarının güçlendirilmesi için işbirliğini derinleştirecek; Fav Limanı ve Kalkınma Yolu Projesinin ulaştırma koridorlarında kilit öneme sahip Türkiye ile koridorun işletilmesi dahil tüm süreçlerde basitleştirilmiş prosedürlerle uygulanması için müşterek çabalarını yoğunlaştıracaklardır.

Madde 13

Taraflar, ulaştırma alanındaki işbirliğinin ve karşılıklı temasların düzenli ve kurumsal bir çerçevede yürütülmesini teminen ilgili kurum/kuruluşlar arasındaki iletişimin kesintisiz şekilde sürdürülmesini sağlayacaklardır.

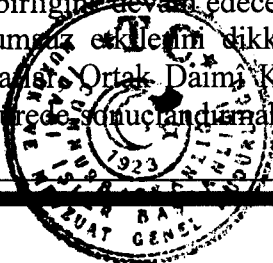
Bu amaçla, Taraflar, ilgili Bakanların eş başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan bir "Ulaştırma Ortak Daimî Komitesi" kurulması hususunda mutabık kalmışlardır.

İklim Krizi ve Sınır Aşan Sular

Madde 14

Taraflar, dirençli tarımsal üretim politikaları ve sürdürülebilir altyapı tesisleri geliştirmek suretiyle iklim değişikliğinin su üzerindeki olumsuz sınır aşan etkileriyle mücadele etmek için ortak çabalarını artıracaklardır.

Taraflar, 25 Aralık 2014 tarihinde Ankara'da imzalanan ve hâlihazırda yürürlükte olan "Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptı" hükümlerine uygun olarak ve sınır aşan suların adil ve hakkaniyetli tahsisinin yanı sıra akılcı, etkin, verimli ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla yakın zamanda kurulan "Su Ortak Daimî Komitesi" bünyesinde işbirliğine devam edeceklerdir. Taraflar ayrıca, iklim değişikliği ve su kıtlığının olumsuz etkilerini dikkate alarak, bu amaçla ortak projeler uygulayacaklardır. Taraflar, Su Ortak Daimî Komite'de bu tür kullanım ve tahsise ilişkin usulleri en kısa sürede sonuçlandırmak için ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir.

Parlamentolararası İşbirliği

Madde 15

Taraflar, parlamentolararası işbirliğinin geliştirilmesine yönelik adımlar atacak, Parlamento İhtisas Komisyonları ve Parlamentolar arası Dostluk Grupları dahil olmak üzere karşılıklı temaların ve ziyaretlerin yoğunlaştırılması için müşterek çaba göstereceklerdir.

Kültürel ve Eğitim İşbirliği

Madde 16

Taraflar, aralarındaki ortak tarihe ve kültürel mirasa atfettikleri öneme uygun şekilde, toplumsal ve beşerî münasebetlerin pekiştirilmesine matuf müşterek projelerin uygulanmasına yönelik adımlar atacaktırlar.

Taraflar, 7 Ocak 2017 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu ile Irak Cumhuriyeti Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı Arasında Yükseköğretim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı” hükümlerine uygun olarak, üniversitelerin karşılıklı tanınması dahil, yükseköğretimle ilgili kapsamlı bir işbirliğinin geliştirilmesine dair taahhütlerini teyit ederler.

Taraflar, bu amaçla ilgili kurumlar arasında istişarelerin yoğunlaştırılmasını, uygulamaya yönelik somut kararların alınmasını ve karşılıklı üst düzey ziyaretlerin gerçekleştirilmesini teşvik ederler.

Sağlık Alanında İşbirliği

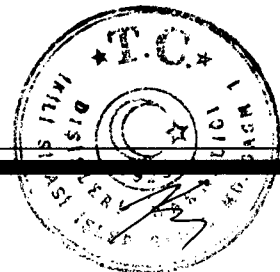
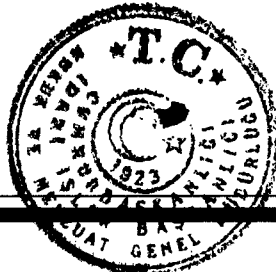
Madde 17

Taraflar, sağlık alanındaki mevcut işbirliklerinin geliştirilmesi yönündeki ortak iradelerini teyit ederek, vatandaşlarının sağlık hizmetinden karşılıklı yararlanmasını kolaylaştıracaktırlar.

Diğer

Madde 18

Taraflar, aralarındaki köklü tarihi ve toplumsal bağlara atfen, insani, sosyal, gençlik ve spor alanlarında mevcut işbirliği mekanizmalarını, gerekli bürokratik desteğin sağlanması suretiyle güçlendireceklerdir.

Madde 19

Taraflar, bilimsel ve teknik potansiyellerinin artırılması ve ortak işbirliği alanlarının oluşturulması amacıyla, bilimsel kuruluşları arasındaki ilişkilerin ve bilimsel-teknik alandaki bilgi paylaşımına yönelik çabaların geliştirilmesini teşvik edeceklerdir.

Madde 20

Taraflar, haberleşme ve medya alanlarında ve kitlesel iletişim bağlamındaki temaslarını yoğunlaştıracaklardır.

Genel ve Nihai Hükümler

Madde 21

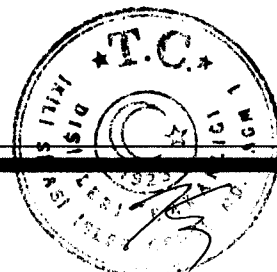
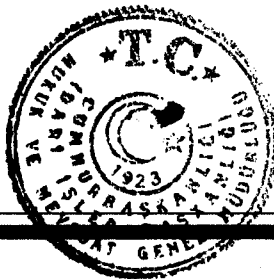
İşbu Anlaşma'nın hükümleri, Tarafların akdettikleri uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerine hâlel getirmez.

Madde 22

İşbu Anlaşma'nın hükümlerinin yorumlanmasından veya uygulanmasından doğan her türlü uyuşmazlık, Taraflar arasında görüşmeler yoluyla dostane şekilde çözümlenecektir.

Madde 23

İşbu Anlaşma kapsamında paylaşılan bilgiler ve gerçekleştirilen işbirliğinin sonuçları Taraflarca gizli tutulacaktır. Taraflardan biri, işbu Anlaşma kapsamında paylaşılan bilgileri ve gerçekleştirilen işbirliğinin sonuçlarını üçüncü bir tarafla paylaşmak isterse, diğer Tarafın ön yazılı onayı alınacaktır. İşbu Anlaşma'nın feshine bakılmaksızın, Taraflar, aralarında yazılı olarak aksi kararlaştırılmadıkça, işbu maddenin şartlarına ve yükümlülüklerine herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın bağlı kalmaya devam edeceklerdir.

Madde 24

İşbu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm iç yasal prosedürleri yerine getirdiğini birbirlerine diplomatik kanallarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir. Taraflardan her biri diğer Tarafa herhangi bir zamanda niyetini diplomatik yollarla yazılı olarak bildirerek, işbu Anlaşma'yı sona erdirebilir. Bu durumda, işbu Anlaşma, yazılı bildirim tarihinden üç (3) ay sonra sona erdirilmiş olur.

İşbu Anlaşma karşılıklı rızayla değiştirilebilir. Her değişiklik, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, ikişer asıl nüsha halinde, bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere, 22 Nisan 2024 tarihinde Bağdat'ta imzalanmıştır. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

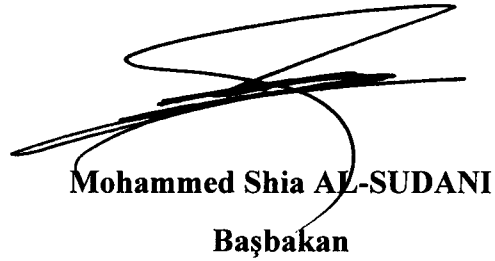
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

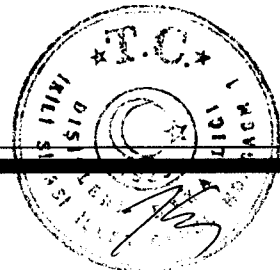
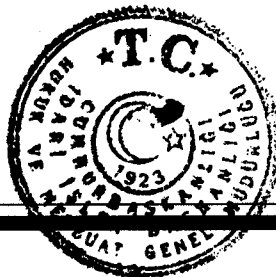
Adına

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Irak Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Mohammed Shia AL-SUDANI
Başbakan

اتفاق الإطار الاستراتيجي للتعاون المشترك

بين الجمهورية التركية وجمهورية العراق

إن الجمهورية التركية وجمهورية العراق ، المشار إليهما فيما بعد بالطرفين،

مراعاة "الإعلان السياسي المشترك بشأن إنشاء مجلس التعاون الرفيع المستوى بين حكومة جمهورية العراق وحكومة الجمهورية التركية " الموقعة في 10 تموز 2008 و استنادا الى "معاهدة الصداقة وعلاقات الجوار بين البلدين" العراق وتركيا" الموقعة في 29 مارس 1946،

وإذ يشير إلى أهمية التراث التاريخي المشترك والروابط الاجتماعية والثقافية وعلاقات حسن الجوار بين البلدين،

وإذ يؤكدان مجددا على الاحترام المتبادل لاستقلالهما وسيادتهما ووحدتهما السياسية وسلامة أراضيهما،

وإذ يؤكدان أهمية ضمان أمنهما الوطني وتعزيز قدراتهما الاقتصادية وتطوير التعاون القائم في كافة مجالات العلاقات الثنائية ضمن إطار استراتيجي ومؤسسي،

وإذ يؤكدان مجددا أن مكافحة المشتركة والنشطة ضد جميع المنظمات الإرهابية و/ أو المحظورة التي لا تزال ناشطة في المنطقة شرط أساسي للسلام المستدام والاستقرار والرخاء والتنمية؛ والمقصود بها تلك المنظمات الموصوفة على هذا النحو، في قرارات مجلس الأمن التابع للأمم المتحدة و/أو وفقا لتشريعاتهما الوطنية النافذة.

وتأكيدا على التزامهما بمبادئ التنمية الإقليمية والترابط في النقل وتكامل الاقتصادات الوطنية وسيادة القانون والحكم الرشيد،

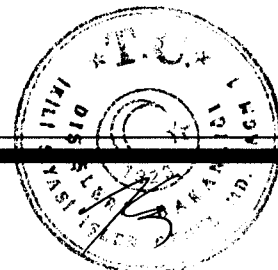
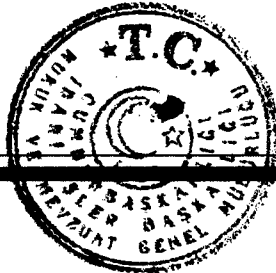
توصلا الى اتفاق بخصوص القضايا الآتية:

آليات التعاون

المادة 1

ينشئ الطرفان، في إطار آلية "مجلس التعاون الاستراتيجي رفيع المستوى" التي أنشئت عام 2008، "مجموعة تخطيط مشتركة" برئاسة مشتركة لوزيري خارجية البلدين وبمشاركة كبار المسؤولين من الوزارات والمؤسسات الأخرى ذات العلاقة.

يضمن الطرفان استمرار ومتابعة المفاوضات الفنية بشأن الأمن/مكافحة الإرهاب، والاقتصاد/التجارة، والنقل، والبيئة، والمياه العابرة للحدود، والصحة، والتعليم، وغيرها من القضايا المنصوص عليها في المواد

اللاحقة من هذا الاتفاق عن طريق الاجتماعات. "مجموعة التخطيط المشترك"، وينشئ "لجاناً دائمة مشتركة" لهذا الغرض.

الأمن ومكافحة الإرهاب

المادة 2

يعزز الطرفان تعاونهما الحالي من أجل الحفاظ على أمنهما وسيادتهما وسلامة أراضيهما، وفقاً لميثاق الأمم المتحدة، وإقامة تتساقط موجه نحو تحقيق النتائج وآلية عمل متبادل " بشأن جميع القضايا الأمنية.

ينشئ الطرفان "اللجنة الدائمة المشتركة للأمن ومكافحة الإرهاب" بمشاركة ممثلي الوزارات والمؤسسات ذات الصلة للتعاون في المجالات السياسية والأمنية والعسكرية والاستخباراتية ومكافحة الإرهاب وأمن الحدود المشترك على أساس منتظم وفعال، بما يضمن سيادة البلدين.

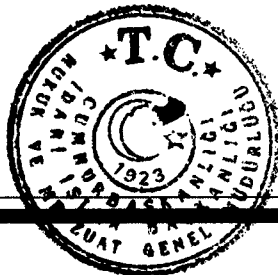
وتتولى اللجنة مأسسة وضمان استمرار التعاون في المجالات الأمنية والعسكرية والاستخباراتية وأمن الحدود المشترك ومكافحة الإرهاب من خلال "مركز التنسيق الأمني المشترك" الذي سيتم إنشاؤه بمشاركة ممثلي الجهات المختصة ذات العلاقة في أقرب فرصة ممكنة، وفي مرحلة لاحقة، سيقوم أعضاؤه بصياغة مهامه وواجباته في ضوء المبادئ التوجيهية التي تقدمها اللجنة. وستكون المهام والواجبات خاضعة للموافقة اللاحقة من قبل اللجنة ذاتها.

المادة 3

يعمل الطرفان على تعزيز جهودهما المشتركة وتعاونهما ضد كافة التحديات التي تؤثر سلباً على الاستقرار والأمن الإقليميين والدوليين مثل التهريب والجريمة المنظمة والاتجار غير المشروع بالمخدرات والبشر والهجرة غير النظامية والمقاتلين الإرهابيين الأجانب.

المادة 4

يتحمل الطرفان مسؤولية عدم السماح باستخدام أراضيهما من قبل التنظيمات الارهابية والمحظورة التي تشكل تهديداً للطرف الاخر، على النحو المنصوص عليه في تشريعاتهما.

المادة 5

يمنح الطرفان الأولوية لبعضهما البعض في شراء منتجات الصناعات الدفاعية في نطاق التعاون في مجال الدفاع ومكافحة الإرهاب.

التعاون الاقتصادي

المادة 6

يعمل الطرفان على تكثيف أنشطتهما بهدف تطوير علاقاتهما التجارية والاقتصادية وفقاً مع إمكانيات الطرفين وتعزيز التعاون الاقتصادي بينهما.

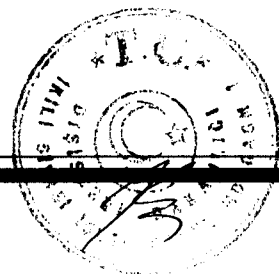
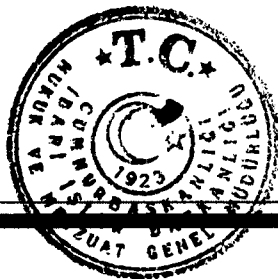
المادة 7

يقوم الطرفان بإتخاذ خطوات لتطوير علاقاتهما في مجال الاستثمار والتجارة بالإضافة إلى تعاونهما في مجالات الصناعة والجمارك والمالية والمصارف والزراعة والغذاء والاتصالات والتكنولوجيا والسياحة والمياه، والنقل والمجالات الاقتصادية الأخرى. وفي هذا الإطار، يقوم الطرفان ببذل جهوداً مشتركة لزيادة حجم تجارتهما وتشجيع الاستثمار المتبادل. وبناء على ذلك، يقوم الطرفان في المقام الأول بإبرام اتفاقيات ثنائية تشكل أساساً للإطار القانوني واستكمال التصديق عليها.

بالإضافة إلى آلية اللجنة الاقتصادية المشتركة التي تجتمع بشكل دوري وتغطي مجالات شاملة للتعاون، يقوم الطرفان بإنشاء "آلية اللجنة الاقتصادية والتجارية المشتركة العراقية - التركية" (JETCO) لمعالجة القضايا التجارية والاقتصادية الثنائية على المستوى الفني. وتعزيز التفاعل بين القطاع الخاص والمؤسسات المصرفية المتخصصة في البلدين.

ومن أجل تقليل الاكتظاظ عند بوابة جمرك خابور-إبراهيم خليل وتسهيل المعابر، يعمل الطرفان على تسريع جهودهما لفتح بوابات حدودية جديدة بين بلديهما.

يتبادل الطرفان خبراتهما ومعرفتهما العملية من خلال تنمية التعاون لإنشاء مناطق صناعية منظمة.

التعاون في مجال الطاقة

المادة 8

يتعين على الطرفين تعزيز تعاونهما القائم لتعزيز أمن الطاقة العالمي والإقليمي، ولا سيما أمن الطاقة في بلديهما، واتخاذ الخطوات المشتركة اللازمة في هذا الشأن.

المادة 9

يقوم الطرفان بتشجيع ودعم مؤسساتهما ذات الصلة وكذلك منظمات القطاعين العام والخاص للتعاون في تنفيذ المشاريع المشتركة في مجال الطاقة.

المادة 10

وفي هذا النطاق، يتفق الطرفان على إنشاء "لجنة دائمة مشتركة للطاقة" تتألف من ممثلي المؤسسات والمنظمات ذات الصلة، تحت الرئاسة المشتركة للوزراء المعنيين.

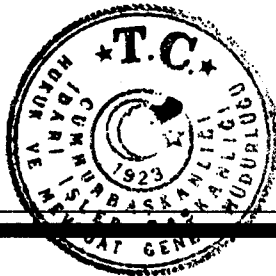
التعاون في مجال النقل

المادة 11

يجب على الأطراف ضمان العبور الآمن دون عوائق للركاب والبضائع عبر الموانئ البحرية والمطارات وكذلك شبكات السكك الحديدية والطرق السريعة داخل أراضيها السيادية، للوفاء بالتزاماتها بشأن تنفيذ الاتفاقيات الدولية التي هم أطراف فيها؛ ويعملان بالتنسيق أمام المنظمات الدولية العاملة في مجالات النقل والاتصالات؛ ويسهلان عند الضرورة، تنفيذ النقل بما في ذلك النقل العابر.

المادة 12

يعمل الطرفان على تعميق التعاون لتعزيز بنيتهما التحتية من خطوط الشحن العابر ومجالات النقل الأخرى، وفقاً لتشريعاتهما الوطنية والاتفاقيات الدولية التي هما طرفان فيها؛ وعليهم تكثيف جهودهما المشتركة لتنفيذ مشروع ميناء الفاو وطريق التنمية مع تركيا، التي تحتل دوراً رئيسياً في ممرات النقل، مع إجراءات مبسطة في جميع العمليات بما في ذلك تشغيل الممر.

المادة 13

من أجل تنفيذ الاتصالات والتعاون المتبادل في مجال النقل ضمن إطار منظم ومؤسسي، يجب على الطرفين ضمان الحفاظ على ادامة التواصل بين المؤسسات / المنظمات ذات العلاقة دون انقطاع. ولتحقيق هذه الغاية، يتفق الطرفان على إنشاء "اللجنة الدائمة المشتركة للنقل"، تتألف من ممثلي المؤسسات والمنظمات ذات الصلة، تحت الرئاسة المشتركة للوزراء المعنيين.

أزمة المناخ والمياه العابرة للحدود والزراعة

المادة 14

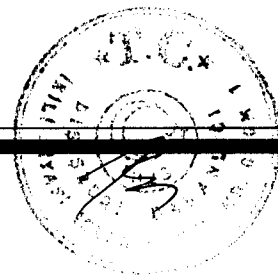
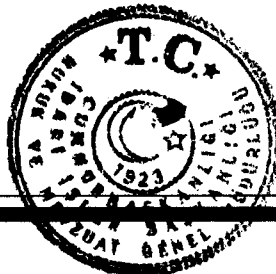
يعمل الطرفان على زيادة جهودهما المشتركة في مواجهة الآثار السلبية العابرة للحدود للتغيرات المناخية على المياه من خلال وضع سياسات انتاج زراعية ومرافق بنى تحتية مستدامة قادرة على التكيف.

سيواصل الطرفان التعاون في نطاق احكام مذكرة التفاهم المبرمة بين وزارة الموارد المائية في جمهورية العراق ووزارة الزراعة و الغابات في الجمهورية التركية، والتي تم توقيعها في انقرة بتاريخ 25 كانون الأول 2014 والتي ما زالت نافذة، ويتعاونان ضمن "اللجنة الدائمة المشتركة للمياه" المشكلة مؤخراً بهدف تحقيق تخصيص حصة منصفة وعادلة للمياه العابرة للحدود بالإضافة الى استخدامها بطريقة رشيدة وفعالة وكفوءة ومستدامة. فضلاً عن تنفيذ مشاريع مشتركة لهذا الغرض، مع الأخذ في الاعتبار الآثار السلبية لتغير المناخ وندرة المياه. سيبذل الطرفان قصارى جهدهما لوضع الصيغة النهائية لطرائق هذا الاستخدام والتخصيص في هذه اللجنة الدائمة المشتركة وفي أقرب وقت ممكن.

التعاون البرلماني الدولي

المادة 15

يتخذ الطرفان خطوات لتعزيز التعاون البرلماني الدولي وبذل الجهود المشتركة لتكثيف الاتصال والزيارات المتبادلة، لا سيما عبر اللجان البرلمانية المختصة ومجموعات الصداقة البرلمانية الدولية.

التعاون التعليمي - الثقافي

المادة 16

يتخذ الطرفان خطوات لتنفيذ مشاريع مشتركة تهدف إلى تعزيز العلاقات الاجتماعية والإنسانية، بما يتناسب مع الأهمية التي يعلقونها على تاريخهم المشترك وتراثهم الثقافي.

وفقاً لأحكام "مذكرة التفاهم بين وزارة التعليم العالي والبحث العلمي في جمهورية العراق ومجلس التعليم العالي في الجمهورية التركية بشأن التعاون في مجال التعليم العالي" الموقعة بتاريخ 7 كانون الثاني/يناير وفي عام 2017، يؤكد الطرفان التزامهما بتطوير تعاون شامل في مجال التعليم العالي، بما في ذلك الاعتراف المتبادل بالجامعات.

ولتحقيق هذه الغاية، يشجع الطرفان على تكثيف المشاورات، واعتماد قرارات ملموسة بشأن التنفيذ، وتنظيم زيارات متبادلة رفيعة المستوى بين المؤسسات ذات الصلة.

التعاون الصحي

المادة 17

يسهل الطرفان، من خلال تأكيد الارادة المشتركة في تعزيز تعاونهما القائم في مجال الصحة، على الاستخدام المتبادل للخدمات الصحية من قبل مواطنيهم.

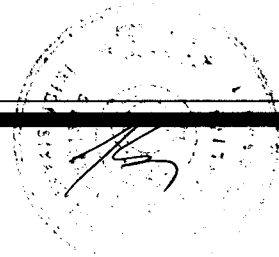
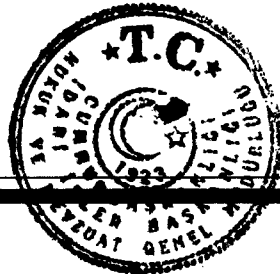
أخرى

المادة 18

يعمل الطرفان على تعزيز آليات التعاون القائمة في المجالات الإنسانية والاجتماعية والشبابية والرياضية من خلال ضمان الدعم البيروقراطي اللازم، مع الإشارة إلى الروابط التاريخية العميقة والاجتماعية بينهما.

المادة 19

يشجع الطرفان تطوير العلاقات بين منظماتهما العلمية وجهود تبادل المعلومات في المجال العلمي والتقني، بهدف تعزيز إمكاناتهما العلمية والتقنية وإنشاء مجالات للتعاون المشترك.

المادة 20

يعمل الطرفان على تكثيف اتصالاتهما في مجالات الاتصالات والإعلام وكذلك في سياق وسائل الإعلام.

احكام عامة ونهائية

المادة 21

لا تخل أحكام هذا الاتفاق بحقوق والتزامات الطرفين الناشئة عن الاتفاقيات الدولية التي أبرماها.

المادة 22

يتم تسوية أي نزاع ينشأ عن تفسير أو تنفيذ هذا الاتفاق بشكل ودي من خلال المفاوضات بين الطرفين.

المادة 23

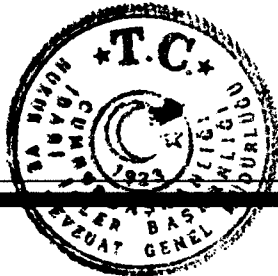
يجب أن تظل المعلومات المشتركة ضمن نطاق هذا الاتفاق ونتائج التعاون المنفذ سرية من قبل الطرفين. إذا رغب أي من الطرفين في مشاركة المعلومات المشتركة ونتائج التعاون الذي تم تنفيذه بموجب مذكرة التفاهم هذه مع طرف ثالث، فيجب الحصول على موافقة كتابية مسبقة من الطرف الآخر. بغض النظر عن إنهاء هذا الاتفاق يظل الطرفان ملتزمين بشروط والتزامات هذه المادة دون أي قيود زمنية، ما لم يتم الاتفاق على خلاف ذلك كتابيًا فيما بينهما.

المادة 24

يدخل هذا الاتفاق حيز النفاذ من تاريخ استلام آخر اشعار خطي عبر القنوات الدبلوماسية، بعد اشعار الطرف الآخر استكمال جميع المتطلبات القانونية اللازمة لدخولها حيز النفاذ.

تم إبرام هذا الاتفاق إلى أجل غير مسمى. يجوز لكل طرف إنهاء مذكرة التفاهم هذه في أي وقت عن طريق إخطار الطرف الآخر كتابيًا بنيته عبر القنوات الدبلوماسية. وفي هذه الحالة، يتم إنهاء مذكرة التفاهم هذه بعد ثلاثة (3) أشهر من تاريخ الإخطار الكتابي.

يجوز تعديل مذكرة التفاهم هذه بموافقة متبادلة، ويدخل كل تعديل حيز النفاذ وفقا للإجراء المحدد في الفقرة الأولى من هذه المادة.

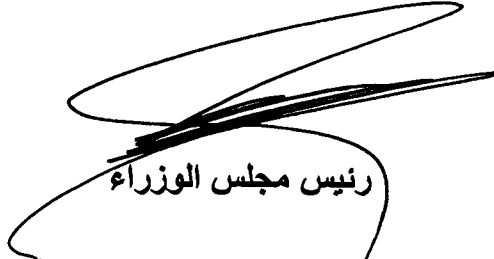

تم التوقيع على مذكرة التفاهم هذه في بغداد بتاريخ 22 نيسان 2024 بنسختين أصليتين باللغات العربية والتركية والإنجليزية، جميعهم متساوية في الحجية، وفي حالة وجود أي اختلاف في التفسير، يعول على النص الإنجليزي.

يتم توقيعها نيابة عن الحكومتين

عن

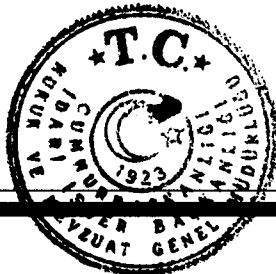
جمهورية العراق

رئيس مجلس الوزراء
محمد شياع السوداني

عن

الجمهورية التركية

رئيس الجمهورية
رجب طيب أردوغان

THE STRATEGIC FRAMEWORK AGREEMENT FOR JOINT COOPERATION BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF IRAQ

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of the Republic of Iraq, hereinafter referred to as the "Parties",

Considering the "Joint Political Declaration on the Establishment of the High-Level Strategic Cooperation Council between the Government of the Republic of Türkiye and the Republic of Iraq", signed on 10 July 2008, and expressing their commitment to the "Treaty of Friendship and Good Neighbourliness Between Türkiye and Iraq", dated 29 March 1946,

Referring to the importance of the common historical heritage, social and cultural ties and good neighbourly relations between the two countries,

Reaffirming the mutual respect for their independence, sovereignty, political unity and territorial integrity,

Emphasizing the importance of ensuring their national security, strengthening their economic capabilities and developing existing cooperation in all areas of bilateral relations within a strategic and institutional framework,

Reaffirming that the joint and active fight against all terrorist and/or proscribed organizations which continue to exist in the region is a prerequisite for sustainable peace, stability, prosperity and development; meaning those organizations described as such, in the resolutions of United Nations Security Council and/or in accordance with their respective national legislations in force.

Emphasizing their commitment to the principles of regional development, connectivity in transportation, complementarity of national economies, the rule of law and good governance,

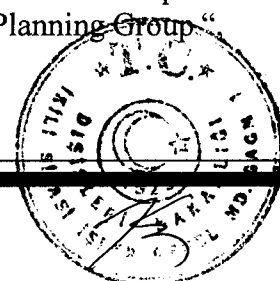
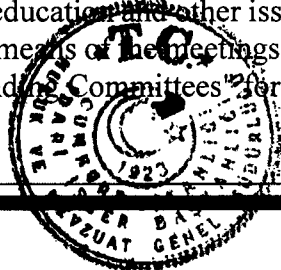
Have reached agreement on the following issues:

Mechanisms of Cooperation

Article 1

The Parties shall establish within the context of the "High-Level Strategic Cooperation Council" mechanism established in 2008, a "Joint Planning Group" under the co-chairmanship of the Foreign Ministers of the two countries and with the participation of senior officials of other relevant Ministries and institutions.

The Parties shall ensure the continuation and follow-up of technical negotiations on security/counterterrorism, economy/trade, transportation, environment, transboundary water, health, education and other issues stipulated in the subsequent articles of this Agreement by means of the meetings of the "Joint Planning Group" and shall establish "Joint Standing Committees" for this purpose.

Security and Fight Against Terrorism

Article 2

The Parties shall reinforce their existing cooperation in order to protect each other's security, sovereignty and territorial integrity in accordance with the UN Charter and establish a result-oriented coordination and mutual working mechanism on all security issues.

The Parties shall establish a "Joint Standing Committee on Security and Fight Against Terrorism" with the participation of the representatives of relevant Ministries and institutions to cooperate in the fields of political, security, military, intelligence, counter-terrorism and joint border security on a regular and efficient basis, in a way that guarantees the sovereignty of both countries.

The Committee shall institutionalize and ensure the continuation of cooperation in the fields of security, military, intelligence, joint border security and counter-terrorism through the "Joint Coordination Centre for Security", to be established at the earliest convenience with the participation of representatives of the relevant competent authorities, and at a later stage, their members will draft its own tasks and duties based on a guideline to be provided by the Committee. Tasks and duties will be subject to subsequent approval by the Committee.

Article 3

The Parties shall strengthen their joint efforts and cooperation against all challenges that adversely affect regional and international stability and security such as smuggling, organized crime, illicit trafficking of drugs and humans, irregular migration and foreign terrorist fighters.

Article 4

The Parties shall assume the responsibility of not allowing their territories to be used by terrorist and/or proscribed organizations which pose a threat to the other Party, as enshrined in their respective legislations.

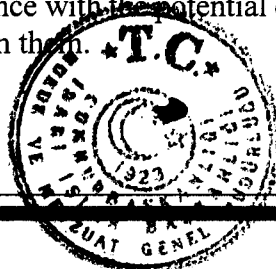
Article 5

The Parties shall give priority to each other in the procurement of defence industry products within the scope of cooperation on defence and the fight against terrorism.

Economic Cooperation

Article 6

The Parties shall intensify their activities with a view to developing their trade and economic relations in accordance with the potential of both Parties and to furthering economic cooperation between them.

Article 7

The Parties shall take steps to develop investment and trade relations between them and cooperation in industry, customs, finance, banking, agriculture, food, communications, technology, tourism, water, transportation and other economic fields. In this context, the Parties shall exert joint efforts to increase the volume of trade between them and to promote mutual investments. To that end, as a priority, bilateral agreements, which constitute the basic legal infrastructure, shall be signed and the ratification processes shall be completed.

In addition to the Joint Economic Commission mechanism, which is convened regularly and covers comprehensive areas of cooperation, the Parties shall establish the "Türkiye-Iraq Joint Economic and Trade Commission (JETCO) mechanism" to deal with bilateral trade and economic issues at the technical level and to promote interaction between the private sectors and specialized banking institutions of the two countries.

The Parties shall accelerate their efforts to inaugurate new border gates between the two countries so as to ease the congestion at the Habur-Ibrahim Khalil Border Gate and to facilitate the crossings between the two countries.

The Parties shall exchange experience and information by developing cooperation to establish Organized Industrial Zones.

Cooperation on Energy

Article 8

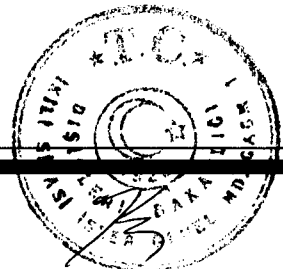
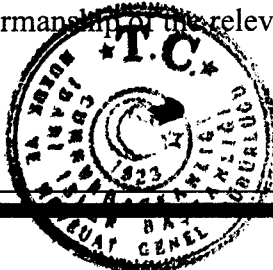
The Parties shall enhance their existing cooperation to strengthen global and regional energy security, in particular the energy security of their countries, and take the necessary joint steps in this matter.

Article 9

The Parties shall encourage and support their relevant institutions as well as public and private sector organizations to cooperate for the implementation of the joint projects in the field of energy.

Article 10

In this scope, the Parties agree on the establishment of a "Joint Standing Committee on Energy", which consists of the representatives of the relevant institutions and organizations, under the co-chairmanship of the relevant Ministers.

Cooperation on Transportation

Article 11

The Parties shall ensure the unhindered and secure transit of passengers and goods through the seaports and airports as well as railway and highway networks within their sovereign territories, to fulfil their obligations on the implementation of the international agreements to which they are parties; they shall act in coordination before the international organizations operating in fields of transportation and communication; and they shall facilitate as necessary the conduct of transportation activities including transit transportation.

Article 12

The Parties shall deepen the cooperation for strengthening their infrastructures of transit shipping lines and the other areas of transportation, in accordance with their national legislations and the international agreements to which they are parties; and they shall intensify their joint efforts to implement, together with Türkiye, which occupies a key role in transport corridors, Al Faw Port and Development Road Project with simplified procedures in all processes including the operation of the corridor.

Article 13

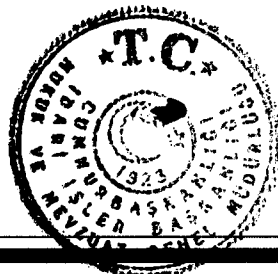
In order to carry out the mutual contacts and cooperation in the field of transportation within an organized and institutional framework, the Parties shall ensure that the communication between the relevant institutions/organizations is maintained without interruption.

To this end, the Parties agree on the establishment of a "Joint Standing Committee on Transportation", which consists of the representatives of the relevant institutions and organizations, under the co-chairmanship of the relevant Ministers.

Climate Crisis and Transboundary Water

Article 14

The Parties shall increase their joint efforts to fight against the negative transboundary impacts of climate change on water through developing resilient agricultural production policies and sustainable infrastructure facilities.

The Parties will continue cooperation in accordance with the provisions of the "Memorandum of Understanding between the Ministry of Forestry and Water Affairs of the Republic of Türkiye and the Ministry of Water Resources of the Republic of Iraq", which was signed in Ankara on 25 December 2014 and is currently in effect, and within the recently established "Joint Standing Committee on Water" with a view towards achieving fair and equitable allocation of transboundary waters, as well as its rational, effective, efficient and sustainable usage. Furthermore, the parties will implement joint projects to this effect, taking into account the adverse effects of climate change and water scarcity. The Parties will put their best efforts to finalize at the earliest convenience the modalities of such use and allocation at the Joint Standing Committee.

Inter-parliamentary Cooperation

Article 15

The Parties shall take steps to strengthen interparliamentary cooperation, and exert joint efforts to intensify mutual contacts and visits including Parliamentary Specialized Commissions and Inter-Parliamentary Friendship Groups.

Cooperation on Culture and Education

Article 16

The Parties shall take steps to implement joint projects aimed at reinforcing social and human relations, commensurate with the importance they attach to their common history and cultural heritage.

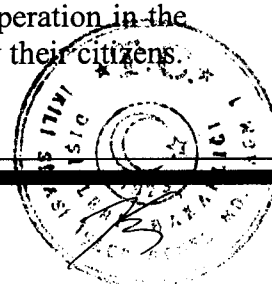
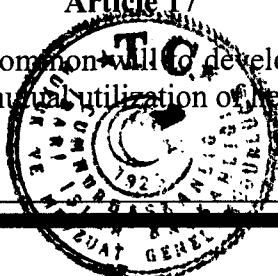
In accordance with the provisions of the "Memorandum of Understanding Between the Council of Higher Education of the Republic of Türkiye and the Ministry of Higher Education and Scientific Research of the Republic of Iraq on Cooperation in the Field of Higher Education", signed on 7 January 2017, the Parties reaffirm their commitment to developing a comprehensive cooperation on higher education, including the mutual recognition of universities.

To this end, the Parties shall encourage the intensification of consultations, adoption of concrete decisions on the implementation, and organization of mutual high-level visits between the relevant institutions.

Cooperation in the Field of Health

Article 17

The Parties, confirming their common will to develop existing cooperation in the field of health, shall facilitate mutual utilization of health services by their citizens.

Other

Article 18

The Parties shall strengthen the existing mechanisms of cooperation in the humanitarian, social, youth and sport fields by ensuring the necessary bureaucratic support, with reference to the deep-rooted historical and social ties between them.

Article 19

The Parties shall encourage the development of relations between their scientific organizations and efforts for information sharing in the scientific-technical field, with a view to enhancing their scientific and technical potential and establishing areas of common cooperation.

Article 20

The Parties shall intensify their contacts in the fields of communications and media as well as in the context of mass media.

General and Final Provisions

Article 21

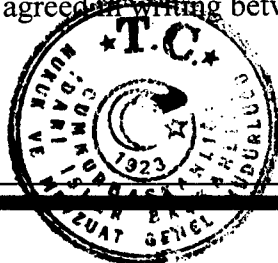
The provisions of this Agreement are without prejudice to the rights and obligations of the Parties arising from international agreements which they have concluded.

Article 22

Any dispute arising from the interpretation or implementation of the provisions of this Agreement shall be settled amicably through negotiations between the Parties.

Article 23

The information shared within the scope of this Agreement and the results of the cooperation carried out shall be kept confidential by the Parties. If either Party wishes to share the information shared and the results of the cooperation carried out under this Agreement with a third party, the prior written consent of the other Party shall be obtained. Regardless of the termination of this Agreement, the Parties shall continue to be bound by the terms and obligations of this Article without any time limitation, unless otherwise agreed in writing between them.

Article 24

This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties inform each other through diplomatic channels. about the completion of all necessary internal legal procedures for the entry into force of the Agreement.

This Agreement is concluded indefinitely. Each Party may terminate this Agreement at any time by notifying the other Party in writing of its intention through diplomatic channels. In this case, this Agreement shall be terminated three (3) months after the date of the written notification.

This Agreement may be amended by mutual consent. Each amendment shall enter into force in accordance with the procedure specified in the first paragraph of this Article.

This Agreement was signed in Baghdad on 22 April 2024 in two original copies in Turkish, Arabic and English, all texts being equally authentic. In case of any divergence in the interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of the
Republic of Türkiye**

Recep Tayyip ERDOĞAN
President

**For the Government of the
Republic of Iraq**

2024/4/22
Mohammed Shia AL-SUDANI
Prime Minister

